

Gas-oil i democràcia

“No veig clar que uns pocs centenars de maquinistes de tren, de pilots d’avió, de controladors aeris, de camioners, de llauradors amb tractor, de cirurgians o de jutges utilitzen la seua capacitat per parilitzar la vida civil i s’atorgue el poder de forçar els governs a prendre decisions polítiques que altrament no prendrien.”

Per una vegada parlaré del govern, cosa que no tinc costum de fer en aquesta pàgina, i –fet més insòlit encara– no en parlaré malament. O almenys no del tot: ni del govern d’Espanya, ni dels altres governs europeus. Els quals, uns més i uns altres menys, fan molt santament de no abaixar els impostos sobre els carburants quan pugen els preus del petroli. Vull dir que fan molt santament –o molt diabòlicament, però ben fet– de no cedir al fàcil recurs de donar gust a la butxaca dels ciutadans que hem d’omplir el dipòsit del nostre vehicle a motor d’explosió. Fins i tot, o sobretot, quan alguns motoristes amenacen de provocar ells mateixos, no els motors, explosions civils o incivils de magnitud imprevisible. No pensen vostès que aquest govern d’Espanya se’n fot de l’interès comú perquè és de dreta i només mira pel benefici de les empreses petrolieres, etcètera. No senyor: la major part dels governs de l’Europa occidental són d’esquerres (fins on és possible que un govern siga d’esquerres, en aquests temps), i han adoptat la mateixa posició. Excepte el senyor Jospin a França, espatat per la contundència dels camioners que amenaçaven el país amb la paràlisi. Aquesta és justament la qüestió: que el govern de la República Francesa ha decidit la rebaixa del gas-oil no per convicció ideològica o política, no pensant en el bé comú del comú dels ciutadans, sinó per una pura i simple amenaça. I ací és on entrem en matèria.

Jo comprenc sense dificultat que la gent que es guanya la vida amb els motors –pescadors, camioners o llauradors– demanen alguna mesura efectiva quan el preu del carburant els redueix de tal manera el guany que la faena no paga l’esforç. I els governs són insensibles o estúpids si no prenen les mesures del cas. Sóc un simple ciutadà, i no sé quines poden ser aquestes mesures, però de segur que n’hi ha: mesures fiscals, reducció de quotes de la Seguretat Social, compensacions, ajudes, el que faça falta. Ara bé, hi ha dues coses que no haurien de fer. La primera, sembla que no la faran: abaixar els impostos dels derivats del petroli, és a dir els preus dels carburants. La segona, que sí que faran: negociar de manera que el resultat

dels acords depenga del poder de pressió dels grups afectats. Algú pensarà: aquest home ha canviat de bàndol, s’ha passat al costat del poder. I no es tracta d’això. Es tracta, quant a la meua primera reserva, que el baix preu del petroli no és una mena de dret universal. En la declaració dels drets humans no figura que els combustibles fòssils –limitats, contaminants, matèria primera de la congestió de carrers i carreteres– han de ser de lliure, general i baratíssima disposició. No m’agrada el model nord-americà del *cheap oil* per tothom, ni m’agraden els seus resultats, basats en el principi de “gasteu, gasteu, que el món no s’acaba”. Dit d’una altra manera, els governs no tenen cap obligació de garantir gasolina barata. I punt. I és molt millor així, per poc que pensem en l’atmosfera i en el futur de l’espècie humana sobre el planeta terra.

La segona qüestió és més delicada: és la democràcia representativa, ni més ni menys. No és qüestió que pescadors o pagesos tinguen o no tinguen raó: sí que en tenen. És qüestió que en aquesta societat complicada i complexa, no veig clar que qui està en posició de parilitzar l’organisme complet tinga per això mateix un poder que no és seu, sinó que ha de ser de tots, és a dir de les institucions polítiques representatives del cos dels ciutadans. No veig clar que uns pocs centenars de maquinistes de tren, de pilots d’avió, de controladors aeris, de camioners, de llauradors amb tractor, de cirurgians o de jutges utilitzen la seua capacitat per parilitzar la vida civil i s’atorguen el poder de forçar els governs a prendre decisions polítiques que altrament no prendrien. Perquè si això fóra just i raonable, qui podria criticar els directius de la banca si amenaçaven de reduir-nos a la misèria monetària quan no és del seu gust la política econòmica? Qui podria criticar els militars si treien els tancs (per blocar ells també les carreteres, no per disparar, alerta!) a fi de modificar la política de defensa o d’apujar el sou dels oficials? Qui podria criticar el mateix govern si amenaça de deixar de governar perquè el parlament no augmenta els emoluments dels ministres? O les regles són bones per tothom, o no són bones regles. Els escriptors, per exemple, paradigma suprem de la impotència, amb què podem amenaçar?